

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ: ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

матеріали
V Міжнародної науково-практичної конференції

6 листопада 2025 р.
м. Львів

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ “ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ”
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА “ІНСТИТУТ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
імені МАР’ЯНА ДОЛІШНЬОГО НАН УКРАЇНИ”
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ВРОЦЛАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ (ПОЛЬЩА)
ВИЩА БАНКІВСЬКА ШКОЛА, м. Познань (ПОЛЬЩА)
ЖЕШУВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Жешув (ПОЛЬЩА)
ВИЩА ШКОЛА ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА АДМІНІСТРУВАННЯ,
м. Люблін (ПОЛЬЩА)

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ: ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

присвяченої 210-й річниці заснування
Львівського торговельно-економічного університету

6 листопада 2025 р.
м. Львів

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
INSTITUTE OF MODERNIZATION OF THE CONTENT OF EDUCATION
LVIV UNIVERSITY OF TRADE AND ECONOMICS
NATIONAL ACADEMY OF STATISTICS, ACCOUNTING AND AUDITING
DU "INSTITUTE OF REGIONAL RESEARCH M. I. DOLYSHNY
NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE"
IVAN FRANKO LVIV NATIONAL UNIVERSITY
STATE BIOTECHNOLOGICAL UNIVERSITY
VASIL STEFANIK KARPATIAN NATIONAL UNIVERSITY
STATE TAX UNIVERSITY
MUKACHIV STATE UNIVERSITY
POLTAVA UNIVERSITY OF ECONOMICS AND TRADE
BORYS GRINCHENKO KYIV METROPOLITAN UNIVERSITY
UNIVERSITY OF WROCLAW OF ECONOMICS AND BUSINESS (POLAND)
HIGHER SCHOOL OF BANKING IN POZNAN (POLAND)
RZESUZU UNIVERSITY (POLAND)
THE UNIVERSITY COLLEGE OF ENTERPRISE AND ADMINISTRATION
IN LUBLIN (POLAND)**

Materials

V International scientific and practical conference

ACTUAL PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF FINANCIAL AND ECONOMIC SYSTEM: PRIORITIES AND PERSPECTIVES

**dedicated to the 210th anniversary of the founding of
Lviv University of Trade and Economics**

**November 6, 2025
Lviv**

фінансових результатів, то нині до уваги беруться нефінансові фактори: задоволеність клієнтів, якість обслуговування, лояльність персоналу, соціальна відповідальність, рівень цифрової зрілості та інноваційного потенціалу. Такі підходи формують основу концепції збалансованої системи показників (Balanced Scorecard), у межах якої бізнес-аналітика виступає технологічною базою для моніторингу й оцінювання досягнення стратегічних цілей підприємства.

Бізнес-аналітика виступає потужним інструментом оцінки ефективності діяльності підприємства, що поєднує сучасні інформаційні технології, методи аналізу даних і управлінські підходи. Вона дозволяє формувати комплексне уявлення про стан підприємства, виявляти резерви зростання, підвищувати конкурентоспроможність і забезпечувати сталий розвиток. Успішне використання бізнес-аналітики стає ключовим чинником підвищення ефективності управління, оптимізації ресурсів і досягнення стратегічних цілей підприємства в умовах цифрової трансформації економіки.

Список використаних джерел

1. Кушлик О. Ю.,Петрина М. Ю.,Кочкодан В. Б. Цінність бізнес-аналітики для підприємства в умовах цифрової економіки. Наукові праці МАУП. Серія «Економічні науки», № 61(6), 2023.
2. Жукова О. Ю., Парсяк В. Н., Полтаєв Д. О. Застосування бізнес-аналізу для підвищення економічної ефективності управління підприємством. Підприємництво та інновації, № 33, 2023.
3. Детермінанти ефективності операційної діяльності підприємства. Економічний вісник НТУУ “КПІ”, № 26, 2023.
4. Кравченко В. Ефективність діяльності підприємства: зміст, види та роль у сучасних умовах. Економіка та суспільство, № 65, 2024.
5. Чернобай Л. І., Дума О. І. Порівняльний аналіз інструментарію економічного оцінювання ефективності керівних систем бізнес-процесів підприємства. Економічний простір, № 190, 2023.

ФІНАНСУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ

***Братюк В. П., к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки та фінансів,
Мучичка В., бакалавр,
спеціальність “Економіка”
Мукачівський державний університет***

Фінансування господарських рішень є одним із ключових елементів системи управління підприємством, адже саме від якості та своєчасності залучення фінансових ресурсів залежить реалізація стратегічних і операційних цілей. Господарське рішення, як процес вибору оптимального варіанту дій у межах наявних ресурсів, завжди пов'язане з фінансовими потоками: чи то придбання основних засобів, чи впровадження нової технології, чи розширення ринків збуту. У сучасних умовах воєнного стану та постпандемійного відновлення економіки України проблема ефективного фінансування набула особливої гостроти, адже традиційні джерела кредитування звузилися, а власні кошти більшості підприємств

значно скоротилися.

Сутність фінансування господарських рішень полягає у забезпеченні безперерйного надходження коштів у обсязі, необхідному для покриття поточних і капітальних витрат, пов'язаних із конкретним управлінським рішенням. При цьому важливим є не лише факт залучення ресурсів, а й їхня вартість, терміни повернення та вплив на фінансову стійкість суб'єкта господарювання. У теорії фінансів підприємств розрізняють внутрішні та зовнішні джерела фінансування, кожне з яких має свої переваги та обмеження залежно від масштабів рішення та фінансового стану компанії [1].

Внутрішнє фінансування базується на використанні власних коштів підприємства, зокрема чистого прибутку, амортизаційних відрахувань та коштів від реалізації непрофільних активів. Перевагою такого підходу є відсутність процентних витрат і збереження контролю над підприємством. Проте в умовах високої інфляції та значних податкових навантажень українські підприємства часто не мають достатнього обсягу нерозподіленого прибутку для фінансування масштабних господарських рішень, що змушує шукати зовнішні джерела.

Зовнішнє фінансування охоплює банківські кредити, лізинг, емісію цінних паперів, залучення інвесторів та державні програми підтримки. Найпоширенішим інструментом залишається банківське кредитування, попри високі процентні ставки (20–28 % річних у гривні станом на кінець 2025 року). У 2024–2025 роках значну роль відіграли державні програми «Доступні кредити 5-7-9 %», які дозволили тисячам підприємств профінансувати модернізацію обладнання та поповнення обігових коштів на пільгових умовах.

Важливим аспектом фінансування господарських рішень є оцінка їхньої економічної ефективності до моменту залучення ресурсів. Для цього застосовують методи дисконтування грошових потоків (NPV, IRR, PI), які дають змогу порівняти майбутні вигоди з витратами на залучення капіталу. Наприклад, при виборі між купівлею нового верстата за 8 млн грн і його орендою на 5 років підприємства проводять розрахунок чистої приведеної вартості обох варіантів, враховуючи ставку дисконтування, що відображає середньозважену вартість капіталу (WACC).

Особливу увагу слід приділити фінансуванню інноваційних господарських рішень, адже саме вони визначають конкурентоспроможність підприємства у довгостроковій перспективі. В Україні частка інноваційно-активних підприємств у 2024 році становила лише 15,4 %, що є одним із найнижчих показників у Європі. Основною причиною залишається дефіцит довгострокового фінансування: банки неохоче кредитують проекти з терміном окупності понад 3 роки через високі ризики.

У контексті цифрової трансформації дедалі більшого значення набуває краудфандинг як альтернативне джерело фінансування. Платформи Kickstarter, Spilnokoshyt та «Велика Ідея» у 2024 році залучили понад 420 млн грн для

українських стартапів і малих підприємств. Цей інструмент особливо ефективний для фінансування продуктових інновацій і маркетингових кампаній, коли традиційні банки відмовляють через відсутність застави [3].

Правовою основою фінансування господарських рішень є норми Господарського кодексу України, які визначають, що майно підприємства формується за рахунок власних і залучених коштів, а рішення щодо використання фінансових ресурсів приймаються вищим органом управління відповідно до статуту. Стаття 142 ГКУ прямо вказує, що джерелами формування майна є прибуток, кредити, амортизація, а також кошти від емісії цінних паперів.

Серед сучасних тенденцій варто відзначити зростання популярності зелених облігацій та ESG-фінансування. У 2025 році українські підприємства вперше розмістили зелені облігації на 12 млрд грн для фінансування проектів відновлювальної енергетики. Такі інструменти дають змогу залучати кошти під 8–10 % річних у валюті, що значно дешевше за класичні кредити.

Фінансування господарських рішень у період воєнного стану набуло специфічних рис. З одного боку, держава запровадила програму компенсації процентів за кредитами для підприємств, що працюють у прифронтових регіонах. З іншого – значна частина бізнесу змушена використовувати власні заощадження власників, адже банки вимагають додаткову заставу у вигляді нерухомості за межами зони бойових дій.

Важливим елементом системи фінансування є фінансовий лізинг, який у 2024 році зріс на 38 % порівняно з попереднім роком. Перевагою лізингу є можливість оновлення основних засобів без значного одноразового вилучення обігових коштів. При цьому платежі за лізингом відносяться на витрати, що зменшує податкове навантаження на прибуток.

У процесі прийняття рішення про джерело фінансування менеджмент має враховувати структуру капіталу підприємства. Оптимальне співвідношення власних і залучених коштів (за теорією Модільяні-Міллера з урахуванням податків) дає змогу мінімізувати середньозважену вартість капіталу та максимізувати ринкову вартість компанії. В українській практиці середнє значення коефіцієнта фінансового левериджу у 2025 році становить 0,62, що свідчить про помірну залежність від позикових джерел [2].

Значну роль у фінансуванні господарських рішень відіграють інвестиційні фонди та венчурний капітал. У 2024–2025 роках в Україні з'явилися нові фонди, що спеціалізуються на підтримці технологічних компаній. Зокрема, Ukrainian Startup Fund профінансував 87 проектів на загальну суму 1,4 млрд грн. Такі інвестиції зазвичай здійснюються в обмін на частку в статутному капіталі, що дозволяє власникам зберегти операційний контроль при значному залученні ресурсів.

Не менш важливим є факторинг як інструмент фінансування дебіторської заборгованості. У 2025 році обсяг факторингових операцій в Україні перевищив

180 млрд грн, що на 42 % більше ніж у 2023 році. Це дає підприємствам можливість отримувати до 90 % суми поставки протягом 24 годин, що критично важливо для компаній з довгим циклом оборотності.

На завершення варто наголосити, що ефективне фінансування господарських рішень можливе лише за умови комплексного підходу, який поєднує глибокий фінансовий аналіз, розуміння ринкових тенденцій і чітке дотримання законодавчих норм. Тільки за таких умов підприємство здатне не лише вижити в умовах кризи, а й створювати стійкі конкурентні переваги на довгострокову перспективу.

Список використаних джерел:

1. Бедринь М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
2. Братюк В. П., Герберд Е. Я. Фінансування господарських рішень. Актуальні проблеми обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю : матеріали XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Полтава, 25–26 квітня 2024 р. Полтава : ПУЕТ, 2024. С. 160–162.
3. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. Офіційний вісник України. 2003. № 11. Ст. 462. URL:

РОЛЬ ЖІНОЧОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У ПІДВИЩЕННІ ДОБРОБУТУ ДОМОГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

***Пікулик О. І., к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки та публічного управління
Львівський національний університет імені Івана Франка***

Воєнні події в Україні зумовили суттєві соціально-економічні трансформації, що безпосередньо вплинули на добробут домогосподарств. Втрата роботи, зниження доходів і вимушена міграція населення актуалізували пошук нових джерел економічної активності. В цьому контексті жіноче підприємництво виступає важливим механізмом забезпечення фінансової стабільності домогосподарств, розвитку локальних громад і відновлення економічного потенціалу країни.

Жіноче підприємництво — це форма економічної активності, де ключову роль у створенні, управлінні та розвитку бізнесу відіграють жінки. У наукових дослідженнях ця категорія розглядається як соціально-економічний феномен, що поєднує прагнення до самореалізації, забезпечення сімейного добробуту та внесок у сталий розвиток. Жіноче підприємництво розглядають як багатовимірне явище: воно поєднує економічні мотиви (доходи, зайнятість), соціальні (самореалізація, вплив на сім'ю) та нормативні аспекти (доступ до ресурсів і прав). Жінки в багатьох країнах мають обмеженіший доступ до фінансування, мереж і бізнес-навичок, у порівнянні з чоловіками, що стримує їхню підприємницьку активність,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>